

هشتمین همایش ملی تازه‌های روانشناسی مثبت

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان میناب دانشگاه هرمزگان

اسفندماه ۱۴۰۰ - بندرعباس

بررسی رابطه خودکارآمدی مدیریت معلم و تاثیر آن بر جو کلاس

مریم ترابی

کارشناسی آموزش و پرورش ابتدایی دانشگاه آزاد اسلامی
Torabimaryam0917.@gmail.com

چکیده

یکی از موضوعات اصلی که می‌تواند در عملکرد تحصیلی و پیشرفت دانش آموزان تاثیر بسزایی بگذارد جو کلاس می‌باشد. این جو و محیط کلاس تحت تاثیر مستقیم مدیریت معلم می‌باشد. چراکه در صورت اداره و مدیریت نادرست معلم، دانش آموزان در کلاس اط رفتار وی سواستفاده کرده و باعث ایجاد اختلال در نظم کلاس می‌شوند. حال آنکه باید دید که خودکارآمدی معلم به عنوان میدر و اداره کننده کلاس در زمینه مدیریت کلاس چقدر در محیط و جو کلاس تاثیر گذار است. به همین دلیل در این پژوهش بر آن شدیم تا رابطه خودکارآمدی مدیریت معلم را با جو کلاس مورد مطالعه و بررسی قرار دهیم. روش تحقیق مقاله حاضر از نوع کتابخانه ای می‌باشد. در نهایت پس از بررسی های انجام شده نتیجه گرفتیم که آگاهی معلمان از عوامل مؤثر در تحصیل دانش آموزان و آشنایی با سبک‌های مختلف در این زمینه تا چه اندازه می‌تواند تسهیل‌گر یادگیری باشد، چراکه آموزش و پرورش خط مقدم جبهه تعلیم و تربیت می‌باشد. در این پژوهش ضمن تأکید بر اهمیت موارد مذکور به بررسی آنان پرداخته شد.

واژگان کلیدی: مدیریت کلاس، جو کلاس، خودکارآمدی، معلم، دانش آموز.

۱- مقدمه

امروزه پیشرفت کشورها، سازمان‌ها و موسسات کوچک و بزرگ در گرو علم و دانش بشری است. افزایش علم و دانش و تغییرات پر شتاب سبب شده است که سازمان‌ها، آموزش و پرورش را در راس برنامه های خود قرار دهند. معلمان محترم در هر جامعه‌ای یک صنف پر اهمیت بوده و دارای نقش ارزنده و قابل ملاحظه‌ای می‌باشند. معلم در صورتی می‌تواند تدریس اثربخش داشته باشد، که بتواند با شیوه های متعدد کلاس درس را مدیریت کند و تمام تمرکز و حواس دانش آموزان را به خود جلب کند (صالحی مبارکه، ۱۳۹۷). کلاس درس خط مقدم فعالیت های آموزشی، تربیتی و جایگاهی برای آماده نمودن افراد برای زندگی در جهان در حال تغییر است. کلاس درس محلی است که خدماتی مستقیم به دانش آموزان ارائه می‌شود تا آنان از جهت فردی و اجتماعی رشد یافته و زمینه توسعه سالم و همه جانبه جامعه فراهم گردد (راگ، ۱۳۸۲).

جو کلاس، محیطی است که توسط استادان و معلمان، همکلاسی‌ها و سایر عوامل مدارس یا دانشگاهی خلق می‌شود و زمانی که کلاس به لحاظ فیزیکی، عاطفی، هیجانی، احساسی و تحصیلی به هر علت، نامطبوع و نامساعد باشد، دارای جوی منفی است (Anderson et al, 2004). جو محیطی کلاس می‌تواند هیجان‌های تحصیلی را در دانش‌آموزان برانگیزاند؛ اما هیجان‌های دانش‌آموزان نیز ممکن است بر محیط کلاس و رفتارهای کلاسی آنها تأثیر گذار باشد. محیط و فضای آزاد کلاس، میل به حرکت و فعالیت زیاد در شاگردان، وابستگی شدید برنامه به ابزارها و امکانات آموزشی خاص و جو کلاسی، شرایطی را برای معلمان به وجود می‌آورد که آنها را تشویق می‌کند در بهبود جو محیطی کلاس توجه خاصی داشته باشند. از این رو، یک معلم باید عوامل مؤثر بر ایجاد جو محیطی مطلوب در کلاس درس را بشناسد و با ایجاد آنها برای بهبود جو کلاس بکوشد.

هشتمین همایش ملی تازه‌های روانشناسی مثبت

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان میناب دانشگاه هرمزگان

اسفندماه ۱۴۰۰ - بندرعباس

خودکارآمدی مدیریت نظم کلاس علاوه بر اینکه به‌طور مستقیم می‌تواند با جو محیطی کلاس ارتباط داشته باشد، به‌طور غیرمستقیم با افزایش بهره‌وری شیوه‌های تدریس معلم و احساس معلم در خودکارآمدی در تدریس نیز می‌تواند کیفیت جو کلاس را افزایش دهد. معلمی که دارای خودکارآمدی بالایی در مدیریت نظم کلاس است، باعث می‌شود در کلاس محیطی به‌وجود آورد که بهتر بتواند شیوه‌های تدریس مؤثر خود را تحقق بخشد (Lindblom-Ylance et al, 2006).

۱-۱- بیان مساله

یکی از موضوعات اصلی که می‌تواند در عملکرد تحصیلی و پیشرفت دانش آموزان تاثیر بسزایی بگذارد جو کلاس می‌باشد. این جو و محیط کلاس تحت تاثیر مستقیم مدیریت معلم می‌باشد. چراکه در صورت اداره و مدیریت نادرست معلم، دانش آموزان در کلاس اط رفتار وی سواستفاده کرده و باعث ایجاد اختلال در نظم کلاس می‌شوند. حال آنکه باید دید که خودکارآمدی معلم به عنوان میدر و اداره کننده کلاس در زمینه مدیریت کلاس چقدر در محیط و جو کلاس تاثیر گذار است. به همین دلیل در این پژوهش بر آن شدیم تا رابطه خودکارآمدی مدیریت معلم را با جو کلاس مورد مطالعه و بررسی قرار دهیم.

۱-۲- پیشینه تحقیق

اسماعیلی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی نشان دادند که شیوه‌های مدیریت کلاس معلمان تربیت بدنی با خودکارآمدی آنها ارتباط معنی‌داری دارد. نتایج یک مطالعه دیگر نیز نشان داد که خودکارآمدی معلم در تدریس و مدیریت کلاس با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ارتباط معنی‌داری دارد. خانم صالحی مبارکه در مقاله خود تحت «عنوان بررسی عوامل مؤثر در بهبود اداره کلاس درس» بیان داشتند که معلمانی وجود دارند که بر خلاف استفاده از روش‌های تدریس خلاقانه و مناسب بازده مطلوبی دریافت نمی‌کنند، از عوامل بروز چنین واقعه‌ای مدیریت نامناسب جو کلاس است. ایشان همچنین اذعان داشتند که این بی‌تدبیری در اداره کلاس درس، ناشی از عدم آگاهی کافی از سبک‌های مختلف این حیظه می‌باشد و در نهایت اطلاع معلمان از این موارد را حائز اهمیت برشمردند (صالحی مبارکه، ۱۳۹۷).

اردوگان^۱ و همکاران (۲۰۱۰) معتقدند که رفتار همراه با احساس احترام و توجه معلم، در اصلاح رفتار دانش‌آموزان مؤثر است و برعکس ارجاع دانش‌آموزان به مدیر مدرسه، فرستادن آنان به بیرون از کلاس، و ماندن در راهرو بدون نظارت، بی‌توجهی نسبت به مشکلات دانش‌آموزان و شکایت کردن از آنان؛ از جمله رفتارهای منفی معلمان به‌شمار می‌رود که تأثیری نامطلوب بر دانش‌آموزان می‌گذارد. بی‌انضباطی مشکلات متعددی را برای دانش‌آموزان به‌وجود آورده، زمینه ناکامی آنان را فراهم می‌آورد. این ناکامی را حتی می‌توان در عملکرد معلمان و میزان پرخاشگری در آنها مشاهده کرد. بنابراین، خودکارآمدی معلم در مدیریت نظم کلاس می‌تواند از بروز این مسائل جلوگیری کرده، جوّ بهتری را برای کلاس به‌وجود آورد.

۲- یافته‌ها

وقتی یک معلم در مدیریت نظم کلاس احساس می‌کند خودکارآمدی بالاتری دارد و دست به انجام راهبردهایی می‌زند که نظم کلاس را بخوبی مدیریت می‌کند، پیرو آن، شیوه‌هایی که از آنها برای تدریس استفاده می‌کند نیز بیشتر مؤثر افتاده و در نتیجه، معلم در انجام آنها احساس می‌کند دارای خودکارآمدی بالاتری در تدریس است (Rimm-Kaufman & Sawyer, 2004). زمانی که خودکارآمدی تدریس در معلم نیز افزایش پیدا کرد، در نتیجه آن شاهد کیفیت بیشتر تدریس معلم، مشارکت بیشتر دانش‌آموزان در فرایند تدریس معلم، یادگیری بهتر دانش‌آموزان و افزایش همکاری آنها با یکدیگر در مباحث کلاسی خواهیم بود (Gibbs, 2009).

¹ Erdogan

هشتمین همایش ملی تازه‌های روانشناسی مثبت

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
معاونت آموزش و پرورش شهرستان میناب دانشگاه هرمزگان

اسفندماه ۱۴۰۰ - بندرعباس

بسیاری از مواقع، ما شاهد هستیم که معلمان از شیوه‌های بسیار مناسب و خلاقانه‌ای برای تدریس مطالب کلاسی استفاده می‌کنند؛ اما این شیوه‌ها اثرگذاری لازم را ندارند و معلم پس از مدتی چون کارایی آنها را در عمل نمی‌بیند، ناامید شده، از آنها استفاده نمی‌کند. بررسی دلایل احتمالی این موضوع نشان می‌دهد، احتمالاً یکی از دلایل مهم این مسأله این است که معلم در کنار شیوه‌های تدریس، در کنترل جو کلاس و نظم حاکم بر آن ناتوان بوده و به علت از هم پاشیدگی نظم و قوانین حاکم بر کلاس، دانش‌آموزان در دریافت مطالب ناتوان عمل کرده، شیوه تدریس اثربخشی خود را از دست می‌دهد (Marsh & Roche, 1997). اداره صحیح کلاس درس از مسائل مهم آموزشی است، زیرا معلم از این طریق می‌تواند رفتارهای مخرب و مزاحم را اصلاح نماید و با ایجاد محیطی آرام و بدون تنش و درگیری شرکت دانش‌آموزان را در فعالیتهای یادگیری افزایش دهد. همچنین اداره صحیح کلاس و فراهم آمدن جو مشارکت و صمیمیت در محیط آموزشی بر سطح انگیزش یادگیری دانش‌آموزان می‌افزاید (سیف، ۱۳۹۴). در بسیاری از مواقع، ما شاهد هستیم که معلمان از شیوه‌های بسیار مناسب و خلاقانه‌ای برای تدریس مطالب کلاسی استفاده می‌کنند؛ اما این شیوه‌ها اثرگذاری لازم را ندارند و معلم پس از مدتی چون کارایی آنها را در عمل نمی‌بیند، ناامید شده، از آنها استفاده نمی‌کند. بررسی دلایل احتمالی این موضوع نشان می‌دهد، احتمالاً یکی از دلایل مهم این مسأله این است که معلم در کنار شیوه‌های تدریس، در کنترل جو کلاس و نظم حاکم بر آن ناتوان بوده و به علت از هم پاشیدگی نظم و قوانین حاکم بر کلاس، دانش‌آموزان در دریافت مطالب ناتوان عمل کرده، شیوه تدریس اثربخشی خود را از دست می‌دهد (Marsh & Roche, 1997).

ممکن است در نظر برخی افراد، اصطلاح "مدیریت کلاس" استعاره‌ای برای برقراری روابط مقتدرانه باشد (McLaughlin, 1994). اداره کلاس درس عمدتاً در رابطه با آموزش معلم-محور مطرح است، زیرا در روشهای این نوع آموزش است که دانش‌آموزان غالباً به طور گروهی در کلاس درس حضور می‌یابند و برای استفاده از تدریس معلم باید مقررات کلاس را رعایت کنند. در مقابل، معلمانی که با روشهای یادگیرنده-محور یا دانش‌آموز-محور آموزش می‌دهند چندان نگران مشکلات کلاس‌داری و وضع مقررات و حفظ انضباط نیستند، زیرا در این روشهای آموزشی دانش‌آموزان غالباً مشغول کار گروهی یا کار روی پروژه‌های تحقیقی، نوشتن، آزمایش کردن، و سایر فعالیتهای فردی و جمعی هستند. با این اوصاف، هر چند که در کلاسهای درس آموزش یادگیرنده-محور مقررات خاص کلاس‌داری به گونه‌ای که در کلاسهای آموزش معلم-محور بر ضرورت دارد چندان جدی نیست، اما از آنجا که اختلالات و ناهنجاریهای رفتاری در هر شرایطی ممکن است رخ بدهند، رعایت اصول کلاس‌داری و وضع معیارهایی برای رفتارهای دانش‌آموزان در این نوع آموزش نیز لازم است (سیف، ۱۳۹۴).

یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر جو کلاس، ساختار نظم و توانایی معلم در ایجاد نظم در کلاس است. به احساس معلم نسبت به توانایی خود در ایجاد و کنترل نظم در کلاس، خودکارآمدی مدیریت نظم کلاس گفته می‌شود (Emmer & Hickman, 1991). معلمانی که در مدیریت نظم کلاس خودکارآمدی بالایی دارند، چهار اصل را در برخورد با دانش‌آموزان در نظر می‌گیرند. نخستین اصل این است که رفتار دانش‌آموز را به‌طور دقیق شناسایی و علت‌یابی می‌کنند، سپس اهداف و انگیزه‌های بدر رفتاری دانش‌آموز را در رویارویی با یک موقعیت کلاسی و یا انجام یک رفتار خاص شناسایی می‌کنند. در مرحله بعد، به‌منظور اصلاح رفتار دانش‌آموز می‌کوشند راهبردی مناسب داشته‌باشند و در نهایت، از همکاران مدرسه یا والدین دانش‌آموز برای اجرای بهتر راهبرد خود کمک می‌گیرند (Edwards & Watts, 2010). هنگامی که معلم، خودکارآمدی مدیریت نظم بالایی داشته باشد، فضای کلاس از حالت خشک و انعطاف‌ناپذیر خارج می‌شود، مشارکت دانش‌آموزان در فعالیتهای کلاسی بیشتر می‌شود، دانش‌آموزان در مباحث کلاسی بیشتر به هم کمک می‌کنند و در نتیجه، جو صمیمانه‌تری در کلاس به‌وجود می‌آید (Lewis et al, 2008). مدیریت نظم در کلاس درس باعث می‌شود که مرزهای بین دانش‌آموزان با یکدیگر و مرزهای بین معلم و دانش‌آموزان نه آنقدر انعطاف‌ناپذیر و خشک باشد که هیچ گونه ارتباط متقابل نزدیکی بین افراد در کلاس شکل نگیرد؛ و نه آنقدر باز و نفوذپذیر باشد که قاعده‌ها، اصول و حرمت‌های بین دانش‌آموزان و معلم خدشه‌دار شود و ارتباطات نامناسب و خارج از معمول بین دانش‌آموزان و معلم در کلاس شکل بگیرد (Artemeva et al, 1999).

هشتمین همایش ملی تازه‌های روانشناسی مثبت

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
مديريت آموزش و پرورش شهرستان میناب دانشگاه هرمزگان

اسفندماه ۱۴۰۰ - بندرعباس

هدف از مدیریت کلاس درس، ایجاد و استمرار یک محیط یادگیری مثبت و سازنده است (McLaughlin, 1994). در واقع، از بسیاری جهات و جنبه‌ها، رفتاری که ما از کودکان به عنوان اعضای یک کلاس درس انتظار داریم، نه تنها غیر خودکار است، بلکه ممکن است مغایر با امیال طبیعی آن‌ها نیز باشد. به همین ترتیب، آیا معقول و منطقی خواهد بود که از یک دانش آموز نوجوان مقطع متوسطه، که از لحاظ فیزیولوژیکی با ترشح زیاد هورمون‌ها مواجه است و گرایش تازه‌ای نسبت به همسالان خود پیدا کرده است، انتظار داشت که به طور طبیعی و خودکار فقط به معلم خود توجه داشته باشد (پارسونز و همکاران، ۱۳۸۸).
وظایف مدیریت کلاس در طی مراحل زیر تغییر می‌کنند:

۱- سال‌های اول دبستان: هدف اصلی در طول سال‌های اول مدرسه، اجتماعی کردن کودک است، به طوری که با نقش خود به عنوان دانش آموز آشنا شود. این همان چیزی است که ما آن را "مدرسه پذیری" می‌نامیم. کودکان معمولاً در این سطح از رشد، تمایل دارند تا نسبت به اقتدار بزرگسالان، حالت اطاعت داشته باشند.

۲- سال‌های آخر دبستان: هنگامی که دانش آموزان به سال‌های پایانی دوره ابتدایی می‌رسند، با برنامه‌های جاری و روزانه‌ی مدرسه بیشتر آشنا می‌شوند و به طور کلی قادر خواهند بود تا در ایجاد و استمرار یک محیط مناسب یادگیری، نقش فعالی را ایفا کنند.

۳- دبیرستان: دانش آموزان در سال‌های دوره متوسطه، برنامه‌های روزانه مدرسه را مورد آزمون قرار می‌دهند. از لحاظ رشدی، توجه و کنترل دانش آموزان از بزرگسالان به همسالان انتقال می‌یابد. دانش آموز ممکن است اقتدار معلم را محدود کند. در این دوره، تمرکز مدیریت کلاس باید به جای آموزش، بیشتر معطوف به تبعیت از قوانین و مقررات باشد.

۴- سال‌های پایانی دبیرستان: در این مرحله، به استثنای مسائل و موارد حادی که نیازمند توجه ویژه و اقدامات اصلاحی و درمانی هستند، بسیاری از دانش آموزان نسبت به محیط مدرسه، اجتماعی شده و به شکل منطقی و معقول رفتار می‌کنند. به بیان دیگر، دانش آموزان مدرسه پذیر شده‌اند. مدیریت کلاس به جز در موقعیت‌هایی چون شروع سال تحصیلی و در مواقعی که رفتار دانش آموز نوسان دارد، به زمان و انرژی کمتری نیاز خواهد داشت (Brophy & Evertson, 1978).

صرف نظر از اینکه آموزش جنبه معلم-محور داشته باشد یا یادگیرنده-محور، معلم نقش رهبر را در کلاس به عهده دارد، زیرا هر زمان یک گروه تشکیل می‌شود-چه به صورت رسمی و چه به صورت غیررسمی-وجود یک رهبر موردنیاز است و در جمع دانش آموزان و معلم، این رهبری به عهده معلم است (سیف، ۱۳۹۴).

بدون شک شخصیت و یا ویژگی‌های شخصیتی معلم، یکی از عوامل بسیار مهم در نظم دهی کلاس می‌باشد. معلمی که ظاهر آن آراسته می‌باشد، مثبت نگر و خوش اخلاق است به توانایی‌های ذهنی، جسمی، عاطفی و تفاوت‌های فردی شاگردان آگاهی دارد، شرایط فیزیکی کلاس را از قبل آماده می‌سازد، مهارت ارزشیابی و پرسش کردن را می‌داند، دانش آموزان را دوست دارد و به کارش علاقه نشان می‌دهد، با ایمان، راستگو، صادق و خوش بیان می‌باشد و در کارش مسلط است و با معلمی که این ویژگی‌ها را ندارد، مسلماً بسیار متفاوت است. بنابراین معلمین باید این صفات را در خود آشکار نمایند و در تمهیدات اشتغال به حرفه‌ی مقدس معلمی، این ویژگی‌ها را در خود متبلور سازند (سرمد، ۱۳۸۹).

۳- بحث و نتیجه‌گیری

این مقاله تحت عنوان بررسی رابطه بین خودکارآمدی مدیریت معلم و جو کلاس بررسی و تدوین شد. در پایان پس از بررسی‌های انجام شده نتیجه گرفتیم که ابتدا مدیریت کلاس درس تعریف گردید و پس از بیان اهداف سایر جنبه‌های آن، بالأخص سبک‌های مختلف مدیریتی در کلاس به تفصیل مورد بررسی قرار گرفت. در تحقیقی در سال ۱۳۹۷ زهرا صالحی مبارکه بیان کرد که آگاهی معلمان از عوامل مؤثر در این امر مهم و آشنایی آنان با سبک‌های مختلف در این زمینه تا چه اندازه می‌تواند تسهیل‌گر یادگیری باشد، چراکه به بیان ایشان آموزش و پرورش خط مقدم جبهه تعلیم و تربیت می‌باشد. در این پژوهش ضمن

تأکید بر اهمیت موارد مذکور در تحقیق خانم صالحی مبارکه به عنوان پیش نیاز در فرآیند اداره کلاس درس به سایر جوانب آن مانند اهداف، اصول، وظایف معلمان در مقاطع تحصیلی مختلف و از همه مهمتر سبک‌های مختلف مدیریت کلاس درس اشاره شد.

حال آنکه نگارنده پیشنهاد می‌کند در راستای نیل به اهداف عالی آموزش و پرورش که حیات طیبه است و نظر به ضرورت ایجاد یادگیری اثربخش، باید معلمان محترم به شیوه‌های صحیح اداره کلاس درس و همچنین سایر جوانب آن آگاهی یابند. همچنین به آسانی می‌توان اثبات نمود که معلمان با فنون مدیریت کلاس درس و شیوه‌های اصلاح و تغییر جو حاکم در کلاس بیگانه هستند، لذا علاوه بر احساس نیاز به آموزش معلمان در این زمینه، بکارگیری مشاوران در مدارس نیز از اوجب واجبات است.

منابع

اسماعیلی، محمدرضا، کتابیان، شهره و خداداد، شعله (۱۳۹۱). رابطه خودکارآمدی با سبک مدیریت کلاس معلمان تربیت بدنی آموزش و پرورش شهر تهران. فصلنامه مدیریت رفتار سازمانی در ورزش. سال اول. شماره ۱. ۲۵-۲۸.

پارسونز، ریچارد، لوئیس هینسون، استفان و ساردو-براون، دیورا (۱۳۸۸). روان شناسی تربیتی: تحقیق، تدریس، یادگیری. ترجمه اسد زاده، حسن و اسکندری، حسین. چاپ دوم. تهران: انتشارات عابد.

راگ، ادوارد کنراد (۱۳۸۲). مدیریت کلاس درس. ترجمه کریمی، فاطمه و برکت، بهزاد. رشت: دانشگاه گیلان.

سرمد، غلامعلی (۱۳۸۹). تدریس، هنر معلمی. قم: اشراق.

سیف، علی‌اکبر (۱۳۹۴). روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزشی. چاپ هفتم. ویرایش هفتم. تهران: انتشارات دوران.

صالحی مبارکه، زهرا (۱۳۹۷). بررسی عوامل مؤثر در بهبود اداره کلاس درس. مجله نخبگان و علوم مهندسی. جلد سوم. دوره سوم. صفحات ۱-۱۱.

Anderson, A., Hamilton, R. J. & Hattie, J. (2004). Classroom climate and motivated behaviour in secondary schools. *Learning Environments Research*, 7(3), 211-225.

Artemeva, N., Logie, S. & St-Martin, J. (1999). From page to stage: How theories of genre and situated learning help introduce engineering students to discipline-specific communication. *Technical Communication Quarterly*, Vol. 8, No. 3, pp. 301-316.

Brophy, J. & Evertson, C. (1978). Context variables in teaching. *Educational Psychologist*, Vol. 12, pp. 310-316.

Edwards, C. H., & Watts, V. J. (2010). *Classroom discipline & management* (2nd ed). Milton, Qld.: John Wiley & Sons.

Emmer, E. T. & Hickman, J. (1991). Teacher efficacy in classroom management and discipline. *Educational and Psychological Measurement*, 51(3), 755-765.

Erdogan, M., Kursun, E., Sisman, G. T., Saltan, F., Gok, A., & Yildiz, I. (2010). A qualitative study on classroom management and classroom discipline problems, reasons, and solutions: A case of information technologies class. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 10(2), 881-891.

Gibbs, C. (2009). Explaining effective teaching: Self-efficacy and thought control of action. *The Journal of Educational Enquiry*, 4(2), 1-14.

Gibson, S., & Dembo, M. H. (1984). Teacher efficacy: A construct validation. *Journal of Educational Psychology*, 76(4), 569-582.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychology Measurement*, 30(3), 607- 10.

Lewis, R., Romi, S., Katz, Y. J. & Qui, X. (2008). Students' reaction to classroom discipline in Australia, Israel, and China. *Teaching and Teacher Education*, 24(3), 715-724.

Lindblom-Ylänne, S., Trigwell, K., Nevgi, A. & Ashwin, P. (2006). How approaches to teaching are affected by discipline and teaching context. *Studies in Higher education*, 31(3), 285-298.

وزارت آموزش و پرورش
اناره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان میناب دانشگاه هرمزگان
اسفندماه ۱۴۰۰ - بندرعباس

هشتمین همایش ملی تازه‌های روانشناسی مثبت

- Marsh, H. W., & Roche, L. A. (1997). Making students' evaluations of teaching effectiveness effective: The critical issues of validity, bias, and utility. *American Psychologist*, 52(11), 1187-1197.
- Marsh, H.W. & Roche, L.A. (1997). Making students' evaluations of teaching effectiveness effective: The critical issues of validity, bias, and utility. *American Psychologist*, Vol. 52, No. 11, pp. 1187-1197.
- McLaughlin, H.J. (1994). From negation to negotiation: Moving away from the management metaphor. *Action in Teacher Education*, Vol. 16, No. 5, pp. 75-84.
- Rimm-Kaufman, S. E., & Sawyer, B. E. (2004). Primary-grade teachers' selfefficacy beliefs, attitudes toward teaching, and discipline and teaching practice priorities in relation to the responsive classroom approach. *Elementary School Journal*, 104(4), 321-341.